

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente
Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Faxnummer 023 563 95 50

Cluster Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg
Contactpersoon mevrouw I. van Dijk (secretaris Participatieraad)
Telefoon 0900 1852
Uw brief
Ons kenmerk PRH2025-01
Bijlage(n) Betrokkenheid Participatieraad bij toezicht WMO 2015 en Jeugdwet
Onderwerp Ongevraagd advies Toezicht

Verzenddatum
14 januari 2025

Geacht college,

Op 16 december jongstleden heeft een delegatie van de Participatieraad Haarlemmermeer (hierna: PR) een periodiek overleg gevoerd met de bij het sociaal domein betrokken wethouders van de gemeente Haarlemmermeer te weten: Charlotte van der Meij en Charif El Idrissi.

In dit overleg heeft de PR onder meer haar zorgen geuit over de staat van het toezicht op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (hierna: WMO 2015) en het toezicht op de Jeugdwet. Om deze zorgen kracht bij te zetten, heeft de PR na beraad in de decembervergadering van 2024, het unanieme besluit genomen om een ongevraagd advies uit te brengen over het toezicht op de WMO 2015 en op de Jeugdwet.

De PR maakt primair gebruik van haar adviesrecht vanwege de verantwoordelijkheid die zij als raad heeft als opvolger van de WMO-raad. De staat waarin het integrale toezicht op kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid op beide wetten verkeert, vormt de directe aanleiding. Een ander belangrijk aspect dat hierin meespeelt, is dat er duizenden inwoners in de Haarlemmermeer wonen die aangewezen zijn op deze zorg/voorzieningen. Daarnaast zal in verband met de toenemende vergrijzing het aantal inwoners dat een beroep zal doen op de WMO 2015 de komende jaren verder toenemen. Tot slot is de gemeente Haarlemmermeer aangewezen als groeigemeente waardoor er naar verwachting verhoudingsgewijs ook door een grotere populatie (kwetsbare) inwoners een beroep zal worden gedaan op de zorg/voorzieningen onder de WMO 2015 en Jeugdwet.

Ons advies is opgebouwd uit verschillende componenten. We benoemen eerst de knelpunten en risico's die er in onze optiek zijn en vervolgens gaan wij over tot het doen van aanbevelingen. Niet vanwege het gebrek aan importantie maar vanwege de leesbaarheid, zijn in een bijlage de onderbouwing en de verantwoording van ons advies opgenomen.

Knelpunten en risico's

De PR ziet de volgende knelpunten met de daaraan verbonden risico's:

1. Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het integrale toezicht op de WMO 2015. Het integrale toezicht op de WMO 2015 binnen de gemeente Haarlemmermeer kent na bijna 10 jaar nog grote lacunes. Als door toenemende vergrijzing de vraag naar zorg/voorzieningen onder de WMO 2015 toeneemt en de financiering vanuit de rijksoverheid afneemt, is het van groot belang dat het integrale toezicht adequaat geregeld is. Datzelfde geldt bij een toename van het gebruik van WMO zorg/voorzieningen en voorzieningen onder de jeugdzorg wanneer het inwonersaantal verder groeit.
2. Inwoners uit de Haarlemmermeer die in een kwetsbare situatie zitten moeten kunnen vertrouwen op zowel kwalitatief goede en veilige zorg/voorzieningen als op het zoveel mogelijk uitsluiten van misbruik/fraude. Als inwoners hier niet van op aan kunnen, lopen zij mogelijk gezondheids- en veiligheidsrisico's en/of ontvangen zij niet de juiste zorg/voorzieningen.
3. Door het ontbreken van structureel verankerd gemeentelijk beleid rond toezicht, brengt het interne toezichthouders in handelingsverlegenheid om bij onrechtmatig gebruik en/of fraude adequaat te handhaven. Als malafide aanbieders dit weten, is de gemeente Haarlemmermeer een gemakkelijke prooi en worden de gemeentelijke middelen mogelijk onthouden aan inwoners die in een kwetsbare situatie zitten. Verder kunnen er, door het ontbreken van structureel beleid, geen interne cyclische verbeterprocessen plaatsvinden die van belang zijn om het integrale toezicht tot een geoliede machine te maken en te houden.
4. De afgelopen jaren heeft de PR met diverse beleidsambtenaren rond het toezicht te maken gehad. De indruk die hierdoor is ontstaan, is dat er gebrek aan continuïteit voor het onderwerp toezicht is en dat dit het opstellen, implementeren en borgen van beleid in de weg staat.

Aanbevelingen van de PR

1. Zorg ervoor dat in 2025 voldoende tijd en budget wordt vrijgemaakt om het toezicht op de WMO 2015 en de Jeugdwet zo te organiseren dat het voldoet aan wet- en regelgeving. Bovenstaande knelpunten en risico's moeten de urgentie duidelijk hebben gemaakt.
2. Borg het gemeentelijk beleid in de verordening sociaal domein en de bijbehorende beleidsregels en evalueer cyclisch en stel bij waar nodig.
3. Draag zorg voor de onafhankelijkheid in het integrale toezicht dus op kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid.
4. Draag zorg voor transparantie bijvoorbeeld door het opstellen van een jaarverslag over het toezicht.
5. Werk waar nodig en mogelijk samen met andere gemeenten en maak gebruik van elkaars kennis en ervaring.

6. Blijf de PR betrekken bij de ontwikkeling en evaluatie van het WMO-toezicht en toezicht op de Jeugdwet om betrokkenheid van de inwoners van de gemeente Haarlemmermeer te borgen. De PR biedt haar kennis en ervaring graag ter ondersteuning aan.

De PR ziet uit naar uw reactie en indien nodig en gewenst is de PR vanzelfsprekend bereid om een nadere toelichting te geven.

Vriendelijke groeten,

Ab Warffemius,
Voorzitter Participatieraad Haarlemmermeer